

STOCKHOLMSKÄLLAN

► LÄS MER OM DET GAMLA STOCKHOLM PÅ STOCKHOLMSKÄLLAN: www.stockholmskallan.se

BILDER FRÅN FÖRR.
Vanadisberget
en en solig dag
1962, Stefans-
kyrkan söder-
ifrån i Vana-
dislunden. T.h. i
fonden Vatten-
borg.

FOTOGRAF
OKÄND, BILD FRÅN
STOCKHOLMSKÄLLAN

Vanadislunden – en grön oas i stenstan

■ ■ Vackra Vanadislunden vid Sveavägens slut slumrade till då Vanadisbadet stängdes. I väntan på nyöppning riktar vi blicken mot de andra pärlorna i parken.

Text: Katinka Bergvall

Vanadislunden ligger på det som tidigare kallades Ormträskhöjden. Sjön Ormträsket fylldes igen på 1870-talet och åren 1885–1906 anlades en park på höjden intill. Mängder av matjord och sopor fördes över till sluttningarna och fyllde ut sänkor. Ett stort antal träd och buskar planterades och parken fick gräsytor genomkorsade av gångvägar. Här fanns tidigt en vattenbutik, en musikpaviljong och en friluftsteater.

I nordväst ligger Cedersdal. Gården uppfördes under första halvan av 1700-talet som sommarbostad för borgmästare Liidberg. Ågorna sträckte sig förbi Sveavägen och trakten var

då mycket lantlig. Gården fick sitt namn efter Peter Cedergren som ägde den på 1810-talet och hade tobaksodlingar i närheten. Idag finns mangårdsbyggnaden och en tobakslada kvar. Sedan 1950-talet har Cedersdal bebotts av konstnärer som även haft ateljé där.

I söder ligger Stefanskyrkan, invigd 1904. När stadens norra utkanter bebyggdes under 1800-talets slut, blev antalet boende i Johannes församling så många att Johannes kyrka inte räckte till. Sällskapet för främjandet av kyrklig själavård uppförde då ett träkapell i närheten, S:t Stefanskapellet. En ny kyrka ritades av arkitekten Carl Möller och uppfördes i Vana-

dislunden. Kyrkan döptes efter det tillfälliga kapellet vilket monterades ned, bytte namn till S:t Sigfrid och flyttades till Aspudden.

I slutet av 1910-talet var bostadsbristen i Stockholm akut. Staden lät bygga tillfälliga så kallade nödbostäder. Intill Cedersdal ligger de enda av sitt slag som finns kvar i innerstaden. Dessa välbevarade längor uppfördes 1919. Arkitekten Axel Wetterberg gav dem en fin utformning med entréverandor, träpanel och tegeltak. Alla lägenheter bestod av 1 rum och kök.

På kullen tronar den borgliknande Vanadisreservoaren med sina fyra hörntorn. Reservoaren förser de flesta Vasastadsbor med vatten och har gjort det sedan 1879. 1914 byggdes reservoaren ut och fick sitt nuvarande utseende av arkitekten Gustaf Améen.

Det populära Vanadisbadet invigdes 1938.

” Ny forskning visade på solbadets betydelse för att motverka sjukdomar.

Utomhusbadet var en funkisdröm ritad av arkitekten Paul Hedqvist. Det ingick i en satsning av Idrottsstyrelsen på anläggningar för idrott och friluftsliv.

Ny forskning pekade på solbadets betydelse för att motverka sjukdomar. Badet hade flera bassänger, smäckra omklädningspaviljonger med solterrasser på taken och ett soldäck med bergväggen som dramatisk fond. 2007 stängdes badet och dess förfall har varit en sorglig syn. 2014 återinvigdes det och snart kan nya generationer upptäcka den exotiska känslan av att solbada mitt i stenstaden.